

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

Purvu viktorīna

2010. gada 17. decembris
Daiga Brakmane

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

ELM
m e d i a

Noteikumi :)

- Jāceļ rokas
- Par katru pareizu atbildi – 1 punkts (uzlīme)
- Kuram beigās būs visvairāk uzlīmju – uzvarētājs

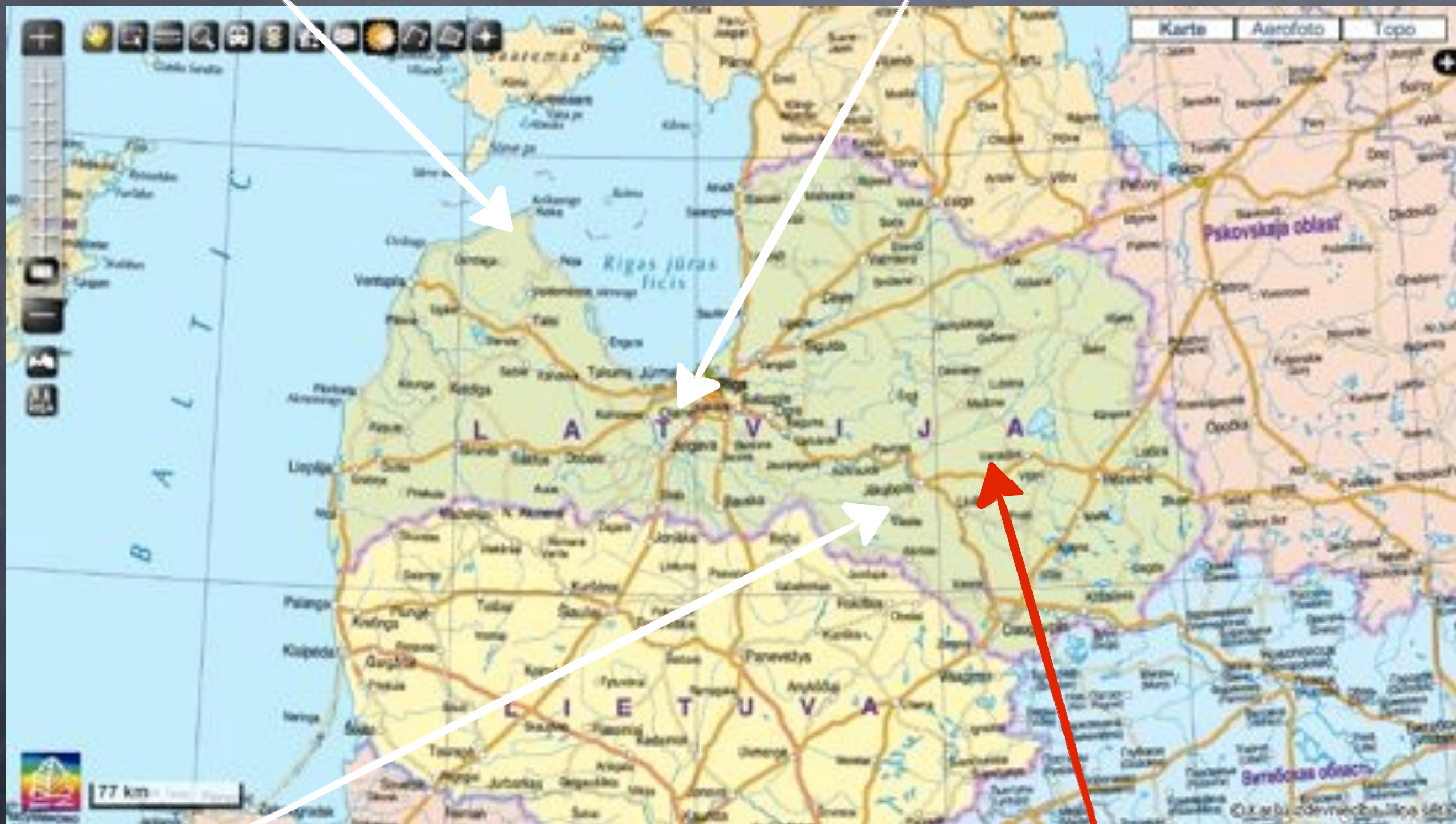
Aiziet!

Kā sauc Latvijas lielāko purvu un kur tas atrodas?

- Cenas tīrelis netālu no Rīgas
- Teiču purvs Madonas novadā
- Rožu purvs Salas novadā
- Bažu purvs Dundagas novadā

Bažu purvs

Cenas tīrelis

Rožu purvs

Teiču purvs

Kas ir purva akacis?

- Purva velnam elpošanas caurumi
- Kūdras kupols purvā
- Plaša kūdrā
- Kūdras izstrādes dēļ radies tukšums purvā

Kas ir purva akacis?

- Purva velna elpošanas caurumi
- Kūdras kupols
- Plaisa kūdrā
- Kūdras izstrādes dēļ radies tukšums purvā

Kāda ir sfagnu loma purvā?

- Palīdz no purva aizvadīt ūdeni
- Kūdras veidotājs, purva pamatelements (augs, kas veido kūdru)
- Sfagni veido netipisko purvu – bez augiem un plašām atklātām ūdens teritorijām
- Palīdz purvam neatdzist, purva dzesinātājsistēmas pamatelements

Kāda ir sfagnu loma purvā?

- Palīdz no purva aizvadīt ūdeni
- Kūdras veidotājs, purva pamatelements (augs, kas veido kūdru)
- Sfagni veido netipisko purvu – bez augiem un plašām atklāta ūdens teritorijām
- Palīdz purvam neatdzist, purva dzesinātājsistēmas pamatelements

Vai Latvijas purvos dzīvo bruņurupuči?

- Jā, visos Latvijas purvos
- Jā, bet tas ir rets un īpaši aizsargājams purva dzīvnieks
- Nē, jo ziemas Latvijā ir pārāk bargas šiem dzīvniekiem
- Nē, purvos bruņurupuči nedzīvo

Vai Latvijas purvos dzīvo bruņurupuči?

- Jā, visos Latvijas purvos
- Jā, bet tas ir rets un īpaši aizsargājams purva dzīvnieks
- Nē, jo ziemas Latvijā ir pārāk bargas šiem dzīvniekiem
- Nē, purvos bruņurupuči nedzīvo vispār

Emys orbicularis / *Emys orbicularis* / *Emys orbicularis*

Emys orbicularis

PIELĀGOJIES ZIEMAI!

latviski: purva bruņurupucis
angliski: European pond terrapin (swamp turtle, European pond turtle)
vāciski: Europäische Sumpfschildkröte
zviedru: europeisk källsköldpadda
igauši: Euroopa sookõikonn
lietuviškai: balinis vilžys
krievu: европейская болотная черепаха

Papildoti attēli

Iepriekšējā lapa [Nākamā lapa](#)

Senie nosaukumi: Bruņu rupucis, kauļu rupucis, rupucis.

Apraksts: Muguras bruņas (karapaks) olīvbrūnas, brūngani pelēkas vai melnas, ar diezbeniem punktiņiem vai svītrīšiem, vēdera bruņas (plastrons) gaiši brūnas. Karapaks savienots ar plastronu ar elastīgu skrimšļa saiti. Aste, kājas un kakls ar diezbeniem plankumiem. Gan priekšējām, gan pakaļējām starp pirkstiem peldplēves. Aste diezgan gara: tēviņiem līdz 2/3 karapaksa garuma, mātītēm līdz 1/2. Kopējais ķermeņa garums (kopā ar asti) var sasniegt 32 cm, kaut parasti ir daudz mazāks.

Ekoloģija: Dzīvo ezeros, dīķos, vecupēs, kanālos, purvos. Labi peld un nirst, ilgi paliek zem ūdens. Visu aktivitātes periodu pavadā ūdenstilpē vai tās krastā. Atrodoties krastā, brīdīti gadījumā meklē gļiņīgu ūdeni. Zieme ūdenstilpju dīķenā dūņās; ziemošana sākas oktobrī un beidzas aprīlī. Sezonā dēļ olas 1 - 3 reizes maijā - jūnijā. Mātīte smilšainā ledagā ar pakaļējām izrok ap 10 cm dziļu bedrīti, kur iedēļ 5 - 10 olas. Olas iegarenas, ar kaļķainu čaulu, 28 - 33 mm garas. Pēc olu iedēšanas mātīte bedrīti aizber. Inkubācijas periods 2 - 3 mēneši, jauni bruņurupučī (karapaksa garums 22 - 25 mm) parasti paliek zem zemes līdz nākošajam pavasarim. Dzimumgatavību sasniedz 6 - 8 gadu vecumā, kad karapaksa garums ir 9 - 12 cm.

Galvenie purva bruņurupuča ienaidnieki ir lapsas, āži un jēlotsuņi, kas izrok un aprīj olas.

Pārtiek no zivīm, abiniekiem, ūdens bezmugurkaulniekiem, dažādi autori (Bogdanovs et al., 1977) apgalvo, ka arī no ūdensaugiem. Daži novērotāji apgalvo, ka ūdenstilpē, kurā dzīvo bruņurupučis, pa ūdens virsmu peldot zivju peldbūšļi, jo tas peldbūšļus neēd. Aktīvs dienā un krāsā.

Izplatība: Gandrīz visa Eiropa, izņemot Lielbritāniju, Nīderlandi un Skandināviju, kā arī Tuvis Austrumi, Ziemeļamerika un Vidusāzija.

Sugas statuss Latvijā nenoteikts. Tuvākā zināmā un latī izpētītā purva bruņurupuča populācija atrodas Dienvidlietuā. Latvijā teritorijā atrasti vairāki eksemplāri. J.Siliņš un V.Lamsters glabājas Sanktpēterburgas Zooloģijas muzejā. Vienīgais zināmais gadījums, kad noķerts jauns, 4 - 5 cm garš dzīvnieks, ir 1931. gada jūnijā Ķemeros.

Arī pēdējā gadu desmitā reģistrēti vairāki bruņurupuču atrašanās gadījumi Daugavpils un Dobeles rajonā (M. Pupins un E.Tone, personīgie ziņojumi). Protams, nekad nevar droši zināt, vai atrastajam purva bruņurupučim ir dabiska izcelsme, vai tas ir izbēdzis no terārija vai ūdenstilpē ielaists apzināti, tomēr nozīmīgais novērojumu skaits izslēdz iespēju, ka visos gadījumos būtu bijušas kļūdas vai viltojumi, un ir jāpiekrīt, ka purva bruņurupučis Latvijā sastopams, kaut arī ļoti reti. Iespējams, ka pašreiz mūsu valstī nav nevienas stabīlas populācijas.

Statuss: Iekļauts Latvijas, Lietuvas un Baltijas Sarkanajā grāmatā, kā arī Eiropas apdraudēto abinieku un rāpuļu sarakstā. Kā īpaši reti, būtu stingri saudzējams, taču pašreiz trūkst pārbaudītas zinātniskās informācijas, kas ļautu izstrādāt pamatotu aizsardzības stratēģiju. Latgales zooloģiskajā dārza uzsākta Latvijā iegūto bruņurupuču pavairošanas programma.

Kas ir asinssarkanais plakanis?

- Purva augs – kukaiņēdājs
- Vabole, kas dzīvo uz trūdošas koksnes
- Purva bruņurupuča otrs nosaukums
- Purva putns ar sarkanu, plakanu knābi

Kas ir asinssarkanais plakanis?

- Purva augs – kukaiņēdājs
- Vabole, kas dzīvo uz trūdošas koksnes
- Purva bruņurupuča otrs nosaukums
- Purva putns ar sarkanu, plakanu knābi

Asinssarkanaais plakanis

Kāda ir meliorācijas ietekme uz augstajiem purviem?

- Labvēlīga – purvs nesaglabā mitrumu
- Nelabvēlīga – purvs zaudē mitrumu
- Labvēlīga – purva augiem ir labāki augšanas apstākļi
- Nelabvēlīga – purva augi "slīkst" ūdenī

Kāda ir meliorācijas ietekme uz augstajiem purviem?

- Labvēlīga – purvs nesaglabā mitrumu
- Nelabvēlīga – purvs zaudē mitrumu
- Labvēlīga – purva augiem ir labāki augšanas apstākļi
- Nelabvēlīga – purva augi "slīkst" ūdenī

Kādus purva augus Tu zini?

Par katru nosaukto purvā esošo augu –
1 punkts!

Kādus purva dzīvniekus Tu zini?

Par katru nosaukto purvā mītošo dzīvnieku –
1 punkts!

Paldies par uzmanību!

Saskaitām punktus!

LABĀKAJEM – BALVIŅAS!

Projekta sabiedrisko attiecību koordinatore:
Daiga Brakmane, daiga.brakmane@lu.lv